

GD-manager productbeheer monitoring Angela Deterink:

Inzicht in diergezondheidsstatussen

“De meeste veehouders zijn op hun eigen bedrijf heel bewust bezig met hun dierziektestatus. Maar **hoe staan we er landelijk eigenlijk voor?** Die informatie kan heel belangrijk zijn voor de sector.

Daarom hebben de sector en het productschap besloten om eens in de twee jaar het voorkomen van infectieuze aandoeningen die voor de Nederlandse veehouderij van belang zijn, te laten onderzoeken. De GD voert dit onderzoek, de zogenaamde **specifieke monitoring**, uit. Dit doen we door een aselechte steekproef te nemen van melkleverende en van niet-melkleverende bedrijven. De keuze voor de ziekten die onderzocht worden, maakt de sector. Het hangt af van of de ziekte grote schade aanricht, of het een zoonose is, maar ook of er een mogelijkheid bestaat om de ziekte te bestrijden. Afgelopen jaren is bijvoorbeeld de landelijke status van ziekten als salmonella, leverbot, BVD en Leptospirose onderzocht.

De GD benadert veehouders met de vraag om aan dit onderzoek mee te werken. De deelname is vrijwillig en de kosten van de dierenarts en de laboratoriumonderzoeken worden gesubsidieerd door de productschappen. Voor de monitoring gebruiken we alleen de anonieme resultaten. De veehouders die deelnemen, ontvangen zelf wel hun eigen uitslagen en zo krijgen ze inzicht in de diergezondheidsstatus op hun bedrijf. We kunnen daarom meestal rekenen op **enthousiaste medewerking van de bedrijven** die we benaderen. De resultaten die uit deze tankmelk- of bloedonderzoeken komen, worden per aandoening vertaald naar landelijke cijfers. Door deze informatie te vergelijken met eerdere rondes van de specifieke monitoring weten we hoe ziekten zich ontwikkelen. Dat communiceren we dan natuurlijk terug naar de sector, die hun beleid daarop kunnen aanpassen.”

Enkele resultaten van de specifieke monitoring over 2009-2010:

- Het voorkomen van leverbot is ten opzichte van 2008 niet veranderd. Op 23% van de onderzochte melkveebedrijven zijn afweerstoffen in de tankmelk aangetoond. Regionaal blijven de verschillen erg groot. Ook komen infecties voor in gebieden waar dit niet verwacht werd. Regio West heeft de hoogste prevalentie.
- Salmonella nam in eerdere jaren toe, maar lijkt nu te stabiliseren. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de grote aandacht voor deze ziekte vanuit de zuivel. Op de meeste

melkveebedrijven is de status voor salmonella vastgesteld. De verwachting is dat met het plan van aanpak de status nog verder verbetert.

- Veel veehouders hebben BVD op hun bedrijf aangepakt, daardoor is de prevalentie van **BVD ten opzichte van 2004 fors gedaald**. We zien nu een stabilisatie. Van de bemonsterde melkveebedrijven had 23% een indicatie voor recente BVD-viruscirculatie.
- Op niet melkleverende bedrijven is de aanwezigheid van Leptospirose laag en dalend. De nationale prevalentie ligt net onder de 1%. In 2010 werden in tegenstelling tot 2008 geen verschillen meer tussen regio's en bedrijfs-groottes categorieën gevonden.

Met haar monitoringsactiviteiten waakt de GD over de diergezondheid in Nederland. Onder andere via GD-Veekijker, waar vragen van dierenartsen en veehouders binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is GD-Veekijker hét centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid, in het belang van veehouder en sector. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring veehouders oplevert.